

Az előfizetés ára:

1 egész évre 5 frt - kr.
1 fél évre 2 frt 50 kr.
1 negyed évre 1 frt 25 kr.

Körjegyzőknek, közsegeknek és neptanítóknak:
egész évre 4 forint, fél évre 2 forint.

Egyes szám ára 10 kr.

Előfizetési és egyes lapaddányokat venni lehet a kiadói hivatalban, Traub B. és társa, Valentin Karoly, Böhm M., Luszovics L., Weidinger M. üzletében és a főlóhanytűsüzében.

Hirdetések:

mindenkor árjegyzzék szerint.
Bélyeg nélkül minden hirdetéskor 30 kr.
Nyilvánterben egy sor 10 kr.

Politikai vegyes tartalmu hetilap.

Hirdetéseket elfogad:

Képfeladó:
Barek J. és társa Erfurtban, Haasenstein és Vogler, Steiner A. Hamburgban, Dube G. L., Knoll Ignác, Frankfurtban, Opeltik A., Schalek Henrik, Nusse Rudolf, Bácsban.
Magyarországban:
Neuberger és Braun, Goldberger A. V., Lang Lipót, Schwarz Gyula, Somogyi F. 'Első magyar nemzetközi irodá'-ja Budapestben.
Kiadói hivatalunk és Janovszky H. királyi-utczában levő hirdetések felvételi irodája Pécsen.
Kéziratok a szerkesztőséghez, Nepomuk-utca 29-ik sz. küldendő.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség: N-pomuk-utca 29 sz.

Kiadóhivatal: Nepomuk-utca 10. sz. a posta mellett.

Kéziratok nem adtak vissza.

Mikor a „Pesti Napló“ nyagokat mond.

Ha egy idegen ember, kinek Magyarország közigazgatási és politikai viszonyairól fogalma sincs, vagy a ki ez ország közállapotait a Heintze-félek szeméjéven nézi, a „Pesti Napló“ szeptember 16. számában kinyomatott vezércikket elolvassá, az lelkiismeretesen mondhatná, hogy a régiebb és az újabb kornak Magyarországot alkotmányosságáról s szabadságáról szóló hírek mind merő hazugságok; az ország és vele mindazok, kik alkotmányosságáról, szabadságáról és kultúrájáról a világnak adatokat szolgáltatnak, mind csalók, mert hiszen az ország legtöbb előfizetőjével bíró nagy, tekintélyes (2) lap világsan megírja, hogy Magyarországon nincs választási jog, nincs egyesülési jog, egyáltalában nincs jog az igazság; mindezeket a velőpöcönd szarvally gróf Apponyi vezetés alatt ellenzéknek ki kell vinni a zsarnok és jogtörő Tiszától és annak a „hivatalokat bérbé vett“ pártjától.

No lám, milyen szemmel uralkodik egy fővárosi, naponként megjelenő lapban büntetlenül.

Ha egy szerény vidéki, hetenként egyszer megjelenő lapozka a „Pesti Napló“ fenti személyeivel hasonlókat a nyomda-festékek bekenetni engedne, azt vagy a neveltség elől fegyvere az élk sorából mindenkorra elpusztatná, vagy a cikket íróját mint pathologice gyanusait rendőri felügyelet alá helyeznék.

A „Pesti Napló“-nak ugy látszik nem lesz semmi baja, avagy talán neki már minden szabad??

Annai bizonyos, hogy egy lap, mely politikai rajongásában odáig megy, hogy csak azért, miszerint egy, a feudalismus régen elkorhadt intézményei után kapkodó és teóriáival magát már százszor compromittált grófnak eme, a zombolyai svábokhoz intézett szavaival: „én a jogot és az igazságot számotokra ki fogom vinni“, védelmezze, az országban kerek a világon mindenütt tiszteletet szerzett közzabadságai megtagadásában a cynismusnak azon fokára emelkedik, mely meghaladja a „Tribuna“ és a magdeburgi „Tagblatt“-nak Magyarországra ellen használni szokott tenorját, — az ily lap a politikai servilismus oly fókán áll, melynek fogva elvesztette a jogot, hogy intelligens és gondolkodó közönség szavára hajtsjon.

Az ilyen lappal szemben a komoly sajtónak is meg van a maga feladata; és pedig

kinek-kinek a maga módja szerinti: részint annak neveltségese tételeiben, részint oly hangon való elítélésében, mely méltó azon cynismushoz, melyvel a „Tribuna“ és a „Magdeburger Zeitung“ magyar pajtása az ország közzabadságainak megsértésében eljár.

A „Pesti Napló“-nál és annak gróftánál: Apponyi Albertnél a czél szentesíti az eszközt. Ok tagadják, hogy az országban jog, igazság és szabadság uralkodik, azért, hogy kormányra jussanak. A mellett hazafiságnak mérve ököllel mutogatják akkor, mikor zsarnokibbnak festik le az ország közállapotait, mint a nemzetiségi agitátorok szokták. Szerintük nincs választási, nincs egyesülési szabadság, egyáltalában nincs jog, nincs igazság ez országban.

Nincs választási szabadság az országban, midőn a választókerületek egy negyed részében ellenfel nélkül történik a választás; két negyed részében a különböző párti választók egymás iránti kölcsönös tisztelet mellett választanak a negyedik negyedében pedig, ahol ellenzéknek győznek, lelkiismeretlen korszekéi terrorismus országszerte ismeretes. Hiszen ha nem volna választási szabadság, melynek fegyelme alatt különösen a mérsékelt ellenzék feddése agrariusainak kortesei szabadon gazdálkodhatnák, akkor ma már csak Bucsanszky kiadása krónikában léteznék a mérsékelt ellenzék.

Szerintük nincs egyesülési jog, midőn annak korlátlan mérvértől a társulatok ezrei tesznek tanúságot országszerte. Nincs egyesülési jog azért, mert a földművelési miniszter egy „paraszt egyület“-nek alapszabályait nem erősítette meg. Helyesen tette a kormány, hogy ily egyesüléshöz beleegyezését nem adja. Először, mert ott vannak a megyei gazdasági együletek; kinek tehát a földművelési érdekei szíven fekszenek, lépjen be oda, nem szükséges a középkori ideáknak megfelelő külön-érdeki paraszt-egyletek alakítása. Még csak az kellene, hogy mesterséges uton állítsunk fel közfalkat az együttesítés felé ugyis lassan haladó magyar társadalomban.

Helyesen tette a kormány azért is, mert ezen együletek keletkezésének motívuma abban áll, hogy egy pár tönkre ment mérsékelt ellenzék kortes, a torontali és temesi gazdag svábok paraszt-egyesületében önmagának gondatlan elvtartási intézetet akart létesíteni, homéit azután a paraszt-egyletek virágzó és hasznos voltáról az agrarismus nagyobb diésőségére hatalmas cikkek intézettek volna a „Pesti Napló“ szerkesztőségébe. „Nincs jog és igazság Magyarországon“

azt mondja a „Pesti Napló“ és ennek grófia: Apponyi Albert; természetesen azért, mert az ipolyági kir. ügyészség a „Pesti Napló“ rajongói hívei által támasztott politikai bíberperben nem találta szükségesnek vádat emelni. Ha mind igaz volna az, a mit a „Pesti Napló“ a honi állapotokról közöl, a mit egyébként csak ember nem fog elhinni, még akkor is csak diésirni kell az ipolyági kir. ügyészséget nemcsak azért, mert ahkijlag jogszerűen járt el, hanem azért is, mert igazságszolgáltatási jellegét nem moskoltta be a politikai piacozon nyelvelkedők feletti bírásokkal. Mindenki, kinek fogalma van a büntetőjogról, jól tudja, hogy politikai motívumból és politikai czélból megindított bíberperekben az igazságnak nincs keresni valója; ott bűnösségről szó sincs. És az egész világnak szabadság-szelleme mindig pálcázt tört azon tendenciát felett, mely a politikai czélnak és indoknak esekelményekben épen ugy keres bűnösséget, mint a tolvaj és rabló esekelményeiben.

Igy, midőn a „Pesti Napló“ és Apponyi gróf az ország hírnevének nem eséklyé kárára megtagadják a jog és igazság uralmát, megtagadják az ország legtöbb szabadságát, vagy szándékosan és öntudatosan valótlanosságot állítanak, vagy ámitani akarják azt a sváb népet, melynek legegységiből is elég okos arra, hogy hecezzel barátainak azt fogja mondani: „wir werden mal eins drüber schlafen.“

A király Szlavoniában.

Ó Felsége a király Klagenfurtból Tisza Kálmán miniszterelnök kíséretében, ki a királyhoz Barsson csatlakozott, szombaton, d. e. 10 óra után érkezett Pozsegára.

Az utazás előtt az volt, hogy Ó Felsége a pozsegarai honvédek-gyakorlatok megsejmelje: e katonai jelentőségben király azonban ez el első-rangú politikai környélvált, melynek fontosságát nagyban emeli azon környélvált, hogy a Habsburg családól származott magyar királyok közül Ferencz József az első, ki Szlavonia földjét, igazában a Szlavóniával vált magyar terület meglátogatta s hogy a magyar gyűlést e klasszikus földet két királyi utban a magyar miniszterelnök is részt vett.

A horvátok — természetesen — a legnagyobb alázattal és lelkeseléssel fogadták Ó Felséget. Lelkeségek azonban — bírtan elmondhatjuk — nem a felkent magyar királyt illette, (mert hisz a horvát mindent gyűlöl, ami csak magyar) hanem a horvát királyt és legjobb esetben az osztrák császárt.

Ó Felsége azonban kizárólag mint magyar király volt Pozsegában, mit ha tényleg nem is, de

határozottan nyilvánított azon válaszkor egyenlőségi-keben, melyeket a nála tisztelgő, rendkívül nagy-számú költötségű udvölvi beszédeire adott.

Magóló értékelt, hogy e küldöttségek között Horvát Szlavonországot minden rétege és csaknem minden nevezetesebb városa képviselve volt. Mint rendkívül dolgot felmentjük a bosnyák-hercegek 470 tagu, a szerb egyház, a pécsi egyházmegye és a szlavóniai református magyarok tisztelegő küldöttségét. Az udvölvi beszédek — e két utóbbi kivételével — mind horvát nyelven, Ó Felsége szlavóniai pedig — jöhet királyunk beszélt horvátul — német nyelven tetteket, mely tény egymaga is ekkészólan beszél, mert a horvát megszólítás királyunk tetszésével találkozott volna, ugy bizonyára is ez nyelven válaszolt az öt tönjégre küldöttségeknek. Egyházmegyei és a szlavóniai reformátusok magyar nyelvű udvölvi-területi királyunk magyarul válaszolt.

Ó Felsége kegyelmes válaszában mint szerető atya felett a hozzá intézett üdvözléseket. Nagyon hibáznék azonban, ha e válaszkort mint úres formázásokat tekintenék. E válaszok egyenlőségi-keben rendkívül politikai fontosságu, olyannyira, hogy azokat lehetetlen halgatás nélkül fölvenni.

A bosnyák küldöttség előtt kiáltásba helyezte Ó Felsége, hogy az okupált részeket esetleg meg fogja látogatni. A horvát katolikus klérust intette, hogy buségüket és odaadással azzal fogják legeszebben helyonizni, ha főként a vallásosságot, az igaz erkölcsi és békés egyetértédfőjüket a lakosság között és erre jó példává maguk is előljárnak. (Tulvaivoleg a horvát papság, élükön Strossmayerrel, híveiket fanatizálják Magyarországra ellen.) A szerb klérusnak — a küszöbön álló egyházi kongresszusnak hivatozva — azt kívánta, hogy az összes egyházi viszonyaikban, az öhajtott békét és rendet tartósan megsejmeljék. A horvát tartománygyűlés küldöttsége előtt azon reményét fejezte ki, hogy a tartománygyűlés (és nem országgyűlés) a tartomány jólétére a törvények értelmében fog közreműködni. A megyei és kerületi képviselő-ségből álló küldöttség előtt megemelte, hogy a határ-örvidék a magyar korona országaival egyesítettét, öhajta Ó Felsége, hogy ez egyesítés nemcsak külügy, hanem a lakosság érdekelteiben is végre menjen, hogy a közigazgatási hivatalnokok kötelességeiket lelkiismeretesen teljesítsék és hogy a képviselőikkel együtt becsületes munkával, valódi hazafisággal és illő komolysággal, törvényes uton csak elérhetőre törekedjenek s az ország javán és felvirágztatásán buzgóan munkálkodjanak, mire a széles körű törvényes autonómia Zágárt nyújt nekik, végül pedig a mindig politikailag tágratart. főv. (a király szavai) küldöttsége előtt azt mondá Ó Felsége: öhajtanom, hogy Zágárt képviselői hasznos tevékenység által, működési körük határain belül a lakosság valódi jólétét törekedjenek előmozdítani.

A „Pécs“ tárczája.

Papucs alatt

— A „PÉCS“ eredeti tárczája. —

Kissé veszelés téma, melyet megpendíték, vagy talán nem is annyira veszelés, mint inkább kényelméletnek, ki valamely ic-pici papucska nyomást érzi. De nem a nyomásról és annak terhéről, hanem az elvezetés eredetéről akarok beszélni, illetőleg írni. Ezen elvezetés „Papucs alatt“ a középkorba vezethető vissza; mert a lélek magában véve már több ezer esztendő óta dolgoz, sőt még a mitologia is elég példát szolgáltat rá. Zeusz a nemtek feje és az Olimposz hatalmas királyi mindig azon válna, hogy férjje tekintélyét Hera asszonyval szemben fenntartsa, a mit, annak dacára, hogy kedves feleségét tetleg is büntette, még sem birt mindig elárni és Hera asszony eszén tájpairi nem sem egyszer hájtá büszke nyakát a papucs járná alá, akár csak egy nyárspongar.

Ha végig megyünk az emberiség történetén, számtalan eszt bizonyítja a papucs-uralom befolyását, a befolyás áldos és az annak ellenkezője is volt, mi különben mindig az illetők subjectivitásától függött és fog függni, nevezetesen attól, hogy valamely nő Arra-e, vagy Messalina? Hogyonny-e, vagy Cilley Borbála?

A „papucs alatt“ elvezetés eredete következék: V. Hera császár és II. Calixtus pápa az investitúra miatt sokig civakodtak és hadakoztak; ezen vitán különösen haszna javni kévés volt, míg végre mindketten beleavaca, elhatározták, hogy békét kötnek. — Össze is jöttek Wormsban, 1122-ben és a pápa megbízottjai a békét a császárral nem csak megkötötték, de meg is ünnepelték, fogyasztván azon kor kedvenc talbál, a — nem-szerből jó szokást. Ami napjainkban a

Mind ezen szép szóra Götzte csak még durcsább lett. Erre Percta körsere fogta a dolgot; szedésben, galamb módjára, de háiba; mentől szertelre-mellobban kért Perctát, annak mozgóravál lett Götzte. Az asszonyka most természetlen őr és nem kért, hanem követelményt kezdett, mire Götzte ur, ki eddig csak morgott, beszélni kezdett, meg pedig oly hangosan, hogy kiabálásnak is beillett, Percta asszony pedig sirva fakadt, sarkon fordult, faképnél hagyta Götzte, hangosan besapra maga után szobájának ajtaját.

Götzte uram bátorsága, miután felesége szemében könyeket látott, nagyon alászállt és neje után sietett; mikor azonban az ajtóhoz ért, az beültől be volt rezszevelé, háiba zörgöttet, bebocsátást nem nyert. Amin az ajtó előtt tépelődött, mit levő legyen, megvárta a toronyór kúrjé. Jelentés, hogy idegen közeledik. Götzte nek az maradt annyi ideje, hogy indulatát lékezte. Előtte álltak a császár küldöttei, kik a császár nevében felszólták, hogy pedig a császár jelenjék meg Wormsban, vagy pedig a császár háta-máral fogva kényszeríti Wormsba jóni és három lovagot megverekedni. Götzte mint bátor és merész lovag felvette az elejt dobott keztyjét és kesznek nyilatkozott azonnal Wormsba menni és a három legüresebb lánoszatörvel megvinni. Mivel azonban a középkor lovagjai mindig valami jelt hor-doztak sisakjukon, Götzte ur körüljárta, minél jobk tudón sok ütést kapott harci sisakjára? Tekintete egy piciny piros papucsra akadt meg, mely az előbbi nagy vitában Percta lábáról lecsuszott és a földön maradt. Götzte lehajolt elé, feltápte azt ére-fővegre, löra kapott és ki-erétet messze megelözve Worms városában termett, ott kiállt a fővegyre és három ellenfelét csakhamar legyűrte a homokja, mely vitéz tette után Mathildis császárné saját kezével nyitá neki a gyözmeli babért s a győző önkényt meghódította a császárnak és az avval kibékült papáknak. Furcsa, midőn

soha sem látott jelenjévt azonban mindenki megbá-mulós Götzte, dacára, hogy annyi kegyvel lett el-halmozva, nemcsak hogy meg nem felekezett Perctájával, ellenkezőleg: igen éleken kívánta, hogy bár csak az is jelen volna s a császártól mint valami különös kezelt kerte ki magának, hogy feleségét elmelhesen. V. Henrik tekintettel arra, hogy Götzte lovag vára közel fektét Wormsban és talán meg inkább azért, mert ismerte a szép asszonyt, szivesen adta beleegyezését.

Götzte asszonyrepedve vágatott háza; a krónika azt állítja, hogy Percta urón teljesen kibékülte a kesz-varta férje urát Wormsban meg soká tartottak az ünnepek, a mi boldog párunk a virágok közt a legvibb volt. Götzte pedig rajta maradt előfegyvtáig a „papucs lovag“ elvezetés. Ezen kis historióból látható, hogy a „papucs alatt“ elvezetés nem zár magában semmi megalázást; ellenkezőleg: gyengéd, lovatias engedelmiséget jelent!

Doronicum.

A róza ravatala.

— Irta: ALFIED. —
— A „Pécs“ eredeti tárczája. —

Gizella szobájának ablakán egy szép kis sirlonal emelkedik, illetove nem is sirlonal az, hanem egy örök ravatal. A koporsó egy feher róza hamvát fel. Följött egy szűk felirás jelt a róza halálát:

Itt nyugodik a kis róza — meghalt szív-fájdalmában Áldás legyovon emelkedés! . . .
És a kis róza hervad, színe napról-napra meg-fogyatkozik, illata teljetelesen elveszett. Pedig egykor milyen élő, milyen illatos virág volt! . . .
Milyen büszkén pompázott annak a kebelén, a kinek birhatóságát annyian versenyeztek!
Most már a róza is ravatalon van, a leánya pedig meghalt — abban az értelemben, a melyben

